

MARMARA DENİZİNDE AV ARAÇLARI İLE AVCILIK POTANSİYELİNİN TESPİTİ

Mustafa ZENGİN , Muhammet BOZALİ

- Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

Bu araştırmada; ülkemiz deniz ürünleri avcılığında Karadeniz'den sonra ikinci sırada yer alan Marmara denizi balıkçılığının temel yapısı ortaya konularak, balıkçı filosunun av gücü ile avlanabilir su ürünleri miktarı arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Araştırma Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsünün imkanlarıyla 1992-1993 yıllarında yapılmıştır. Bu çalışma Enstitü tarafından 1990-1991 yıllarında yapılan "Karadeniz'de Av Araç ve Gereçleri ile Avlanma Teknolojisinin Tespiti" projesinin devamı niteliğindedir.

Çalışma sahası olarak Marmara denizi kıyısında yer alan balıkçı merkezleri seçilmiştir. Balıkçı liman ve barınakları ziyaret edilerek balıkçılarla anket yapılmıştır. Direkt sayım ve örnekleme yöntemine göre bilgiler alınmıştır. Çalışma iki ayrı dönemde gerçekleştirilmiş; birinci dönem çalışmaları avcılığın yasak olduğu bir dönemde (Ağustos 1992), ikinci dönem çalışmaları ise avcılığın aktif olduğu bir dönemde (Kasım 1993) yürütülmüştür.

Araştırma sonucunda; Marmara'da avcılıkta kullanılan balıkçı teknelerinin sayısı

3094 olarak tespit edilmiştir. Bunların 2886 adedi (%93.2) küçük balıkçı teknesi, 131 adedi (%4.2) gırgır teknesi, 47 adedi (%1.5) trol teknesi ve 30 (%1) adedi de taşıyıcı tekne olarak faaliyet göstermektedir. 1980 yılından çalışmanın yapıldığı 1992 yılına kadar Marmara'daki balıkçı filosunda %44'lük bir artış meydana gelmiştir.

Küçük balıkçı teknesi, gırgır, trol ve taşıyıcı teknelerinin ortalama boyları sırasıyla 16, 26.5, 21 ve 17.5 olarak tespit edilmiştir. Ortalama motor güçleri sırasıyla; 112, 584, 255 ve 285 HP'dir. Marmara'daki büyük balıkçı teknelerinin %78.4'ünde telsiz, %21.7'sinde sonar, %8.7'sinde ekosounder gibi teknik cihazlar bulunmaktadır. İllere göre dağılım incelendiğinde, Marmara bölgesindeki teknelerin %40'ının İstanbul barınaklarına kayıtlı olduğu görülmüştür.

Marmara'daki balıkçı filosunun bir av sezonunda avlayabileceği tahmini ürün miktarı 158.000 ton olarak hesaplanmıştır. Bu rakam halen avlanmakta olan toplam su ürünleri miktarının (50.000 ton civarında) çok üzerindedir.

